

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Valdybos sprendimu
2023 m. rugpjūčio 11 d.
Nr. PRO-VLP(LTG)-16/2023

ATSPARUMO KORUPCIJAI POLITIKA

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

Turinys

1. Įvadas	3
2. Sąvokos	3
3. Bendrosios nuostatos	5
4. Atsparumo korupcijai veiklos principai	5
5. Atsparumo korupcijai užtikrinimo modelis ir pagrindiniai procesai	6
6. Baigiamosios nuostatos	8

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

1. Įvadas

1.1. Valstybė, siekdama įgyvendinti esminius pokyčius mažinant korupciją, nuosekliai ir kompleksiskai formuoti valstybėje korupcijai atsparią aplinką, Seimo 2022–2033 metų nacionalinėje darbotvarkėje korupcijos prevencijos klausimais pažymėjo kovos su korupcija esmę – poveikį visuomenės brandai, ekonomikai, valstybės valdymui ir teisingumui, taip pat ir nacionalinio saugumo interesams.

1.2. LTG įmonių grupė, puoselėdama kultūrą, laikosi nulinės tolerancijos korupcijai nuostatų. Taip pat siekdama atliepti akcininko – LR susisiekimo ministerijos lūkesčius ir laikydamosi LR korupcijos prevencijos įstatymo reikalavimų, įgyvendina atsparias korupcijai priemones.

1.3. Atsparumo korupcijai politika (toliau – Politika) – tai LTG įmonių grupės atsparumo korupcijai dokumentas, įtvirtinantis LTG įmonių grupės nulinės tolerancijos korupcijai poziciją, apibrėžiantis bendruosius atsparios korupcijai aplinkos kūrimo principus ir numatantis procesus ir įgyvendinamas priemones, kuriomis valdomos korupcijos rizikos LTG įmonių grupėje.

1.4. Politikos tikslas – užtikrinti, kad LTG įmonių grupės veikla atitiktų aukščiausius skaidrumo, sąžiningumo ir patikimumo standartus.

1.5. LTG įmonių grupėje įdiegta antikorpūcinė vadybos sistema pagal tarptautinio standarto ISO 37001:2016 „Antikorpūcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ (toliau – Standartas) nuostatas. Politika parengta atsižvelgiant į ilgalaikę LTG strategiją.

1.6. LTG įmonių grupės vadovai savo atsakingu elgesiu darbuotojams rodo tinkamą pavyzdį ir užtikrina, kad jų atsakomybei priskirtose veiklos srityse vykdoma veikla yra sąžininga ir skaidri.

1.7. Politika taikoma visiems LTG įmonių grupės darbuotojams, taip pat ir stažuotojams bei praktiką atliekantiems asmenims. Atsižvelgiant į paskesnio lygmens juridinio asmens veiklos pobūdį ir mastą, įmonės dydį, kapitalo dalių valdytojus, teisinį statusą ir formą, bendrovei taikomą jurisdikciją Politikos nuostatų taip pat rekomenduojama laikytis ir paskesnio lygmens juridiniams asmenims. Politikos nuostatų skatinami laikytis ir LTG įmonių grupės veiklos partneriai.

1.8. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nepriklausomumo užtikrinimo: „Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančios LTG įmonių grupės įmonės atžvilgiu šios politikos nuostatos galioja ir taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja teisės aktais reglamentuojamiems viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdymo nešališkumo, finansinio skaidrumo, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo bei užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir mokėjimo reikalavimams.

1.9. Konkrečios atsparumo korupcijai veiklos ir priemonės LTG įmonių grupėje vykdomos vadovaujantis procesais, metodikomis ir kitais vidiniais teisės aktais.

1.10. Politika parengta vadovaujantis LR korupcijos prevencijos įstatymu, LR pranešėjų apsaugos įstatymu, LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Seimo 2022–2033 metų nacionaline darbotvarkėje korupcijos prevencijos klausimais, kitais LR ir Europos Sąjungos teisės aktais, LR susisiekimo ministerijos teisės aktais, reglamentuojančiais atsparumą korupcijai, LTG ir Veiklos vienetų įstatais, Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos gairėmis, taip pat Standarto reikalavimais.

1.11. Atsparumo korupcijai politikos nuostatas detalizuoja LTG įmonių grupės antikorpūcinės vadybos sistemos vadovas.

2. Sąvokos

2.1. Šioje Politikoje žemiau pateiktos sąvokos ir sutrumpinimai reiškia:

Sąvoka	Apibrėžimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LTG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

Sąvoka	Apibrėžimas
Darbuotojas	Fizinis asmuo, įsipareigojęs atlygintinai atlikti darbo funkciją pagal darbo sutartį su darbdaviu. Asmuo, turintis darbo sutartį su viena iš LTG įmonių grupės įmone.
Dovana	Bet koks neatlygintinai, t. y. nesitikint mainais už tai gauti kokią nors naudą, atlygį ar teises, pareigas bei privilegijų perduodamas turtas, daiktas, suteikiamos nuolaidos ar paslaugos (pvz., transporto, apgyvendinimo, maitinimo, mokymo ir kt. paslaugos), gaunama nauda ir pan.
Interesų konfliktas	Situacija, kai LTG įmonių grupės darbuotojas, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimus, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais.
Korupcija	Asmenų elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų, teisės aktuose ar įmonių vidaus taisyklėse nustatytų elgesio standartų, siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant valstybės ar atskirų fizinių arba juridinių asmenų interesams.
Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos	Visos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, kaip jos apibrėžiamos galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose (pvz., kyšininkavimas, papirkimas, prekyba poveikiu, ar kitokie veiksmai, kuriais siekiama naudos sau ar kitam asmeniui).
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
LR	Lietuvos Respublika
Kyšininkavimas	Darbuotojo ar per tarpininką pažadėjimas ar susitarimas priimti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų, nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jo neturintį), t. y. kyšį už pageidaujamą veiką, taip pat reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį bei kyšio priėmimas.
Nepotizmas ir kronizmas	Savo šeimos narių, giminių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių), bičiulių ir draugų globa, protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.
Papirkimas	Bet kurio asmens, paties ar per tarpininką, pasiūlymas, pažadėjimas, susitarimas duoti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialių, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį) ar tokio atlygio davimas darbuotojui ar trečiajam asmeniui.
Piktnaudžiavimas	Tarnybinės padėties, LTG įmonių grupės vidaus teisės aktais ir (ar) kitais vidaus dokumentais suteiktų teisių, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas ar nepanaudojimas veikiant priešingai LTG įmonių grupės interesams, pažeidžiant konkrečiai pareigybei keliamus tikslus, taip pat suteiktų įgaliojimų viršijimas.
Prekyba poveikiu	Neteisėti LTG įmonių grupės darbuotojo veiksmai, pasinaudojant savo pareigomis, suteiktais įgaliojimais, giminystės ryšiais ir / ar pažintimis ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti kitus darbuotojus, įmones, įstaigas ar organizacijas, kad pastarieji teisėtai ar neteisėtai veiktų ar nebeveiktų vykdydami savo įgaliojimus, jam ar trečiajam asmeniui tiesiogiai arba netiesiogiai pačiam ar per tarpininką pasiūlius, pažadėjus ar susitarus duoti arba davus kyšį.
Prevencija	Išankstinis kelio užkirtimas pasekmių atsiradimui.
Privatūs interesai	LTG įmonių grupės darbuotojo ar jo artimų asmenų asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos darbuotojo priimamiems sprendimams.

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

Sąvoka	Apibrėžimas
Veiklos vienetas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė, išskyrus LTG.

2.2. Kitos šioje Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos LR specialiųjų tyrimų tarnybos įstatyme, LR korupcijos prevencijos įstatyme, LR darbo kodekse, LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

3. Bendrosios nuostatos

3.1. Atsparumo korupcijai funkcijos paskirtis

3.1.1. Atsparumo korupcijai funkcijos paskirtis – sukurti tvarią ir patikimą atsparumo korupcijai veiksmų ir priemonių sistemą siekiant užtikrinti atsparią korupcijai aplinką LTG įmonių grupėje.

3.2. Atsparumo korupcijai užtikrinimo ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai

3.2.1. Ilgalaikiai atsparumo korupcijai užtikrinimo veiklos tikslai:

3.2.1.1. gebėti laiku identifikuoti veiklos procesuose kylančias korupcijos rizikas ir, jas įvertinus, parinkti proporcingas ir efektyvias valdymo ir kontrolės priemones, suteikiančias galimybę sumažinti nustatytą ir LTG įmonių grupei nepriimtina korupcijos riziką;

3.2.1.2. įgyvendinant atsparumo korupcijai priemones, užtikrinti tvarią atsparumo korupcijai aplinkos kūrimo sistemą;

3.2.1.3. pasiekti priimtina darbuotojų brandos lygį atsparumo korupcijai srityje;

3.2.1.4. vykdyti įgyvendinamų atsparumo korupcijai priemonių veiksmingumo monitoringą;

3.2.1.5. stiprinti bendradarbiavimą su korupcijos prevenciją vykdančiomis institucijomis.

3.2.2. Trumpalaikiai atsparumo korupcijai tikslai:

3.2.2.1. aktualizuoti būtiną teisinę bazę atsparumo korupcijai srityje;

3.2.2.2. didinti LTG įmonių grupės darbuotojų aktyvumą kuriant atsparumo korupcijai sistemą (pranešant apie pastebėtą neteisėtą veiką, dalyvaujant įgyvendinant atskiras atsparumo korupcijai priemones ir pan.).

4. Atsparumo korupcijai veiklos principai

4.1. Atsparumas korupcijai LTG įmonių grupėje formuojamas ir įgyvendinamas laikantis šių principų (1 pav.):

4.1.1. **Nulinės tolerancijos korupcijai** – LTG įmonių grupėje netoleruojama bet kokios formos korupcija, įsipareigojama imtis tikslingų prevencinių priemonių, siekiant užkirsti kelią korupcijos apraiškoms;

4.1.2. **Teisėtumo** – įgyvendinamos atsparumo korupcijai priemonės atitinka LR įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat LG įmonių grupės veiklą atsparumo korupcijai srityje reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir jų reikalavimus;

4.1.3. **Vadovų lyderystės** – LTG įmonių grupės vadovai savo elgesiu rodo tinkamą pavyzdį, veikia išimtinai LTG įmonių grupės interesų naudai ir užtikrina, kad jų atsakomybei priskirtose veiklos srityse veikla būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant Politikos nuostatas;

4.1.4. **Darbuotojų įtraukimo** – darbuotojai informuojami apie įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones, supažindinami su atsparumo korupcijai veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, ugdomi elgtis skaidriai ir sąžiningai, turi pranešti apie įtartinus atvejus;

4.1.5. **Tikslingumo ir rizikos vertinimo** – tikslinės korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos atsižvelgiant į tam tikru laikotarpiu LTG įmonių grupės veikloje kylančias korupcijos pasireiškimų rizikas;

4.1.6. **Skaidrumo ir viešumo** – LTG įmonių grupė visuose veiklos etapuose (vykdant atrankas, organizuojant pirkimus, užtikrinant konkurencijos reikalavimus ir kt.) veikia atsakingai, aiškiai ir atvirai, teisės aktų nustatyta tvarka teikia / viešina informaciją apie įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones, neima, neduoda kyšių, netoleruoja tiesioginių ir netiesioginių prekybos poveikiu apraiškų, tarp jų ir neteisėto lobizmo, susilaiko nuo bet kokių įtakos formų – tiek

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

tiesioginių, tiek netiesioginių – politinėms partijoms, politikams, nefinansuoja ar kitais būdais neremia, neteikia labdaros politikams ar politinėms partijoms, jų atstovams, rinkiminėms kampanijoms, politikų vardu įsteigtiems fondams ar organizacijoms;

4.1.7. Nepotizmo ir kronizmo vengimo – LTG įmonių grupėje netoleruojamos situacijos, kai į pareigas skiriami artimi asmenys ar kiti asmenys, jei dėl to gali kilti potencialus interesų konfliktas; kai artimi asmenys dirba viename padalinyje ar darbo srityje, kuomet jų pareigos susijusios tiesioginiu pavaldumu; taip pat draudžiama artimiems asmenims dirbti pareigose, kuomet vienam jų atliekant darbus (funkcijas) būtų priimamas sprendimas kito artimo asmens atžvilgiu (horizontalusis pavaldumas);

4.1.8. Interesų konfliktų vengimo – darbuotojai vengia situacijų, kuomet privatūs interesai gali susikirsti su LTG įmonių grupės interesais bei turi neigiamos įtakos nešališkam ir objektyviam funkcijų vykdymui;

4.1.9. Nesavanaudiškumo – netoleruojamas darbuotojų piktnaudžiavimas einamomis pareigomis, bet kokios formos kyšininkavimas, naudos siekimas asmeniniams ar kitų asmenų interesams;

4.1.10. Teikti ir gauti dovanas ribojimo – LTG įmonių grupės darbuotojai nepriima, neteikia ir nereikalauja dovanų, galinčių turėti įtaką objektyvių ir nešališkų sprendimų priėmimui.

1 pav. Atsparumo korupcijai veiklos principai

5. Atsparumo korupcijai užtikrinimo modelis ir pagrindiniai procesai

5.1. Atsparumo korupcijai užtikrinimo modelis

5.1.1. LTG įmonių grupėje atsparumo korupcijai užtikrinimas vykdomas taikant veiklos unifikuotą modelį – standartizuotą ir iš dalies centralizuotą: i) standartizuotas: visa LTG įmonių grupė vadovaujasi bendra nustatyta atsparumo korupcijai politika, metodika bei procesais; ii) iš dalies centralizuotas: atsparumo korupcijai priemonės įgyvendina LTG / veiklos vienetų darbuotojai, o stebėseną vykdoma centralizuotai.

5.1.2. LTG įmonių grupės atsparumo korupcijai modelis pateiktas 2 pav.

5.1.3. LTG / Veiklos vieneto valdybos ir LTG generalinis direktorius/ Veiklos vieneto vadovai atlieka LTG įmonių grupės atsparumo korupcijai veiklos vertinamąją analizę ir stebėseną, teikia

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

rekomendacijas ir siūlymus dėl atsparumo korupcijai priemonių LTG įmonių grupėje įgyvendinimo veiksmingumo ir tobulinimo;

5.1.4. LTG Verslo atsparumo direktorius atsakingas už atsparumo korupcijai tikslų ir priemonių, reikalingų šiems tikslams pasiekti planavimą, išteklių, kurie reikalingi efektyviai atsparumo korupcijai veiklai vykdyti; užtikrina, kad LTG įmonių grupėje būtų įgyvendinamos tinkamos, efektyvios, pažangios ir tam tikru laikotarpiu kylančias korupcijos rizikas mažinančios bei jas valdyti padedančios atsparumo korupcijai priemonės, o apie įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones būtų informuojami LTG įmonių grupės darbuotojai pasirinktomis efektyviomis sklaidos priemonėmis, yra atsakingas už sistemingą darbuotojų ugdymą aktualiomis atsparumo korupcijai temomis;

5.1.5. LTG Verslo atsparumo Antikorupcinės politikos vadovas koordinuoja įgyvendinamas atsparumo korupcijai priemones ir atlieka jų rezultatyvumą monitoringą;

5.1.6. LTG įmonių grupės korupcijos rizikų vertinimo darbo grupė įvertina LTG įmonių grupės veiklas korupcijos rizikos aspektu ir sudaro tokių veiklų, kurios gali būti įtakojamos korupcijos rizikos, sąrašą; analizuoja LTG įmonių grupėje identifikuotas neatitiktis korupcijos prevencijos srityje, sprendžia, kurias iš šių neatitiktį įtraukti į Korupcijos rizikų registrą;

5.1.7. LTG vidaus auditas periodiškai atlieka veiklos auditus korupciniu aspektu ir korupcijos rizikų valdymo vertinimą;

5.1.8. Atsparumo korupcijai priemonės LTG įmonių grupėje pagal priskirtą kompetenciją, atsižvelgiant į Standarto reikalavimus, įgyvendina LTG / Veiklos vienetų generaliniai direktoriai, LTG / Veiklos vienetų funkcijų vadovai, LTG Verslo atsparumas, LTG / Veiklos vienetų darbuotojai;

5.1.9. Sukčiavimo, korupcinio ar kitokio pobūdžio nusikalstamos veikos turinčių atvejų tyrimus LTG įmonių grupėje atlieka, Pasitikėjimo liniją ir Pranešimų apsaugos kanalą administruoja LTG Verslo atsparumas;

5.1.10. Apie LTG/Veiklos vienetų darbuotojų padarytus neteisėtus veiksmus, turinčius nusikalstamos veikos požymių, VA vadovas informuoja LTG generalinį direktorių/Veiklos vienetų vadovus;

5.1.11. Apie galimai neteisėtus LTG generalinio direktoriaus veiksmus Verslo atsparumo direktorius informuoja LTG valdybą.

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Atsparumo korupcijai politika	Nr. P/FN13/LTG/5 Versija 02

5.1.11. Korupcijos rizikų valdymui taikytini bendrieji principai ir metodai nustatomi vadovaujantis Rizikų valdymo politika Nr. P/FN14/LG/1 ir šią politiką įgyvendinančiomis metodikomis bei standartais.

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Politiką sprendimu tvirtina LTG valdyba.
- 6.2. Politikos peržiūrėjimą, atnaujinimą inicijuoja LTG Verslo atsparumo direktorius.
- 6.3. Politika peržiūrima ne rečiau kaip vieną kartą per metus ir atnaujinama pagal poreikį.
- 6.4. Politika taikoma tiek, kiek neprieštarauja LR įstatymams ir / ar kitiems galiojantiems teisės aktams.
- 6.5. Politikos nuostatų pažeidimas gali būti laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu ir už jį gali būti taikoma LR teisės aktais nustatyta atsakomybė.
- 6.6. Politika viešai skelbiama LTG interneto svetainėje.
